

विश्वविद्यालय, समीक्षा विभागीय, वैदिक भास्त्र
वैदिकिक संस्कार व्याख्या प्रधान भेद्योत्तमा
पद्धति/पद्धतिकाल सम्बन्धित

मध्यराष्ट्र शासन

उच्च व तीव्र विषय विभाग

शासन निर्णय क्र. समाक १०९९/१३४४/मार्शि-४

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०८२.

दिनांक :- १५ जून, १९९९

काचा:- १. शासन निर्णय, पौलिटीकल अन्द सर्विस किंगटमेंट क्र. ३०६/१६
दिनांक ५.६.१९५०.

२. शासन निर्णय, विषय व समाज कल्याण विभाग क्र. वीएसई-
१६६२/२०८४८-सी, दिनांक १९.६.१९५४.

३. शासन निर्णय, विषय व समाज कल्याण विभाग क्र. परायसेन
३२६५८, दिनांक १६.६.१९५६.

४. शासन निर्णय, विषय व समाज कल्याण विभाग क्र. एचएनई
११६९/३२१२७ क्रू, दिनांक ६.५.१९७०.

५. शासन निर्णय, विषय व समाज कल्याण विभाग क्र. एचएनई
११७०/३६४४३ क्रू, दिनांक १६.५.१९७०.

६. शासन निर्णय, विषय व समाज कल्याण विभाग क्र. पलएलई
११४१/१८३१९-उ, दिनांक १.१३.१९७१.

७. शासन निर्णय, विषय विभाग क्र. युएसजी १३७०/१०३८७५०
क्रू, दिनांक ७.१०.१९७३.

८. शासन निर्णय, विषय व युवक सेवा विभाग क्र. एचएनई
१४७८/२१६७-अट्टावीस-१९०३, दिनांक १०.५.१९७६.

९. शासन निर्णय, विषय व युवक सेवा विभाग, क्र. एचएनई
१४७०/२०६८२/अट्टावीस (१२४०), दिनांक ३०.१०.१९७६.

१०. शासन निर्णय, विषय व मुवक सेवा विभाग, क्र. एचएनई
११६९/८८२७६-अट्टावीस (७०), दिनांक ३०.११.१९७६.

११. शासन निर्णय, विषय व युवक सेवा विभाग, क्र. एसपरसी
१०७३/१२२४८/२५, दिनांक ५.६.१९७३.

१२. शासन निर्णय, विषय व मुवक सेवा विभाग, क्र. प्रसपससी
२९७८/१४०५/२५, दिनांक १५.१३.१९७५.

१३. शासन निर्णय, विषय व मुवक सेवा विभाग, क्र. प्रसकेर्व
१६७८/१६०५६८/(४०४३) विशि-१, दिनांक १.१२.१९८०.

१४. शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग, क्र. एसटीसी २२८०/१६५९५९/(२०३/८०)मार्शि-४, दिनांक ८.१.१९८२.
१५. शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग, क्र. एसएससी २९५९/७२०५२/(२५०३)युनि-५, दिनांक १५.२.१९८३.
१६. शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग, क्र. एसएससी १०८२/१२४१२०/(५८३)विशि-५, दिनांक १७.१.१९८४.
१७. शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग, क्र. एवएससी १०८५/१०४२६८/(१५६९)उमार्शि-१, दिनांक ८.४.१९८५.
१८. शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग, क्र. एचएससी १२८५/११०४२/७९७८६)उमार्शि-१, दिनांक ८.८.१९८५.
१९. शासन निर्णय, शिक्षण व युवक सेवा विभाग, क्र. युएसजी १०८५/११७१०५/(७१)विशि-५, दिनांक २७.६.१९८६.
२०. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एसटीसी २२८२/८६०५०/(१९२/८७)विशि-५, दि. ८.६.१९८२.
२१. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एचएससी १०९२/५८८७८/(२०५)विशि-२, दि. १९.११.१९८३.
२२. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एचएससी २०९३/२०१२८/(१३०)मार्शि-४, दि. १२.१०.१९९४.
२३. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एचएससी १०९४/११७२/(३१)मार्शि-४, दि. १२.१०.१९९४.
२४. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एचएससी १०९५/२३८१३/(७१)मार्शि-४, दि. ९.८.१९९५.
२५. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. युएसजी २०९३/(४०१६)विशि-४, दिनांक ७.१२.१९९५.
२६. शासन निर्णय, उच्च व तंत्र शिक्षण आणि सेवायोजन विभाग क्र. एससीएच १०९४/(१६२)मार्शि-४, दिनांक १०.१.१९९६.

प्रस्तावना:-भारत सरकारने देशातील काळी स्वैच्छिक हिंदी संस्थांच्या विविध परीक्षांना मान्यता दिली आहे. तसेच संस्कृत विश्वविद्यालयाच्या परीक्षानाही मान्यता दिली आहे. राज्यातील विद्यार्थी व इतर राज्यातील विद्यार्थी यांनी प्रदान केलेल्या पदव्या/पदविकानाही मान्यता दिल्या आहेत. अशा पदवी/पदविका धारकाना समक्षता देण्याचे वेळोदेव्ही शासनाने मान्य केले आहे असे पदवी/पदविका धारक राज्यातील निरनिराळ्या ठराविक पदावरच नेमणूकीसाठी पात्र घरज्याचा निर्णय झाला आहे. ते विचारात येऊन अशा सर्व पदवी/पदविका एकत्रित करण्याचा प्रश्न विचारार्थीन होता.

शासन निर्णयः:- संदर्भिय शासन निर्णयान्वये, भारतातील ऐच्छिक हिंदी संस्था, ऐच्छिक संस्कृत संस्था, यांनी प्रदान केलेल्या परीक्षांना समकक्ष परीक्षांचा दर्जा, कैद शासनाच्या सुव्हनेनुसार मान्य केला आहे. तसेच केंद्रिय किंवा राज्य विधी मंडळाने अधिनियमाद्वारे भारतातील विद्यापीठाने दिलेल्या पदव्या/पदविकाना आणि संसदेने अधिनियमाद्वारे इतर शैक्षणिक संस्था स्थापित केल्या आहेत किंवा विद्यापीठ अनुदान आदोगाने धोक्तित केलेल्या मानीच विद्यापीठानी प्रदान केलेल्या पदवी/पदविकाना समकक्ष दर्जा देण्याची मान्यता या निर्णयाद्वारे देण्यांत मेत आहे.

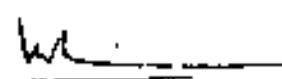
२. ज्या पदवी/पदविकाना समकक्षता दिलेली आहे त्या सोबतच्या विवरणपत्र “आ” पट्ट्ये देण्यांत आल्या आहेत.

३. विवरणपत्र “आ” पट्ट्ये दर्शाविलेली समकक्षता द्वी खालील अटीवर राहील.

- अ) ऐच्छिक हिंदी संस्थाच्या परीक्षांना दिलेली मान्यता द्वी समकक्ष म्हणून नमूद केलेल्या परीक्षेसाठी विहित केलेल्या हिंदीच्या दर्जा पुरतीच मर्यादित असेल. संपूर्ण पदवी परीक्षेच्या बरोबर त्यांना मान्यता मिळणार नाही.
- ब) द्वी मान्यता फक्त दुव्याप शाळातील टिंडी शिक्षकांच्या जागेवर नेमणूक करतेवेळी विचारात घेतली जावी व या प्रमाणे दर्शाविक पत्रता धारकांची हिंदी शिक्षकांच्या जागेवर नेमणूक करतान्न तरहेन्न हिंदी शिक्षकांची मंडळूर केलेली वेतनश्रेणी द्यावी.
- क) तसेच संस्कृत पांडिताच्या संस्कृत परिधीची अर्हताधारक फक्त राज्यातील माध्यमिक व उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये तसेच विद्यापीठामध्ये फक्त संस्कृत शिक्षक म्हणून नियुक्ती करण्यासाठी व संस्कृत शिक्षकांना मिळणारी वेतनश्रेणीस पांत्र ठरतील.

४. संदर्भिय शासन निर्णयान्वये समकक्षांस मान्यता देण्यापूर्वी त्यास सामान्य प्रशासन विभाग व वित्त विभागाची सहमती घेण्यात आली आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार घ नांवाने,

(म. अ. सरंपोतपार)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्र०

१. शिक्षण संचालक (उच्च शिक्षण), महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
२. शिक्षण संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. संचालक, लंब शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
४. संचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

५. संचालक, समाजकल्याण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. संचालक, क्रिडा व युवक सेवा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
७. सहसंचालक, उच्च शिक्षण, मुंबई, पुणे, नागपूर, औरंगाबाद, कोल्हापूर, अमरावती, जळगांव, नांदेड
८. विभागीय शिक्षण उपसंचालक, बृहन्मुंबई, पुणे, नागपूर, नाशिक, कोल्हापूर, अमरावती,
९. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर, (लेखा व अनुशेयता)
१०. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर, (लेखा परीक्षा)
११. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई.
१२. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१३. सर्व जिल्हा परिषदाचे शिक्षणाधिकारी/शिक्षक निरिक्षक, बृहन्मुंबई.

पुस्तकारे

१४. कुलसचिव, मुंबई विद्यापीठ, मुंबई
१५. कुलसचिव, पुणे विद्यापीठ, पुणे
१६. कुलसचिव, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर
१७. कुलसचिव, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद
१८. कुलसचिव, नागपूर विद्यापीठ, नागपूर.
१९. कुलसचिव, श्रीमती नायीबाई फारोडर उकरसी महिला विद्यापीठ, मुंबई.
२०. कुलसचिव, अमरावती विद्यापीठ, अमरावती,
२१. कुलसचिव, उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगांव,
२२. कुलसचिव, स्वामी रामानंद तिर्थ मराठवाडा विद्यापीठ, नांदेड
२३. कुलसचिव, यशवंतराव चवळण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक
२४. कुलसचिव, टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे.

परिस्थिति "अ"

क्र.	संस्थाने नाम	वान्यता दिलेला परिणाम	संबंधित परिस्थिती विधिहू के सेला दर्जा
१.	२.	३.	४.
१.	काशी विद्यापीठ, बनारस	शास्त्री पदवी	बी. ए
२.	लक्ष्मीबाई कॉलेज ऑफ फिजिकल एज्युकेशन, बांदर	बी. पी. ई.	लक्ष्मी/डीप्लोमा इन फिजिकल एज्युकेशन
३.	अ) वाराणसी संस्कृत विश्व विद्यालय, वाराणसी ब) लिलार संस्कृत असो. पाटणा व कवेश्वरसिंग संस्कृत विद्यापीठ, दरभंगा	आचार्य शिक्षा/शास्त्री शास्त्री आचार्य शिक्षा/शास्त्री	एम. बी. बी. एड बी. ए. एम. ए बी. एड
४.	क) राजस्थान शासन ड) बनारस हिंदू विद्यापीठ, वाराणसी ३) लखनौ विद्यापीठ, लखनौ		
५.	मद्रास विद्यापीठ, मद्रास व अंजामराई विद्यापीठ, मद्रास	१) शिरोमणी (पूर्व) २) शिरोमणी (अंतीम)	१) बी. ए ३) बी. ए
६.	आसाम शासन संस्कृत समिति, गौहटी	उपाधी	बी. ए
७.	महार शासन	१) विद्वत मध्यमा २) विद्वत उत्तमा	बी. ए एम. ए
८.	केरल शासन	१) शास्त्रभूषण (पूर्व) २) शास्त्र भूषण (अंतीम)	बी. ए एम. ए
९.	आश्र विद्यापीठ, वलटेन	१) विद्या प्रविण (पुणे) २) विद्या प्रविण (अंतीम)	बी. ए एम. ए
१०.	पंजाब विद्यापीठ, चंडिगढ	१) शास्त्री २) आचार्य	बी. ए एम. ए
११.	गुरुकूल, वृदावन	१) शिरोमणी २) आचार्य	बी. ए एम. ए
१२.	केद्रीय संस्कृत विद्यापीठ, तिरुपती	शास्त्री (शिक्षा)	बी. एड किंवा बी.टी.
१३.	केद्रीय हिंदू शिक्षण पड़ाठ, आग्रा	१) हिंदी शिक्षण पारंगत (एक वर्षाचा अभ्यासक्रम) २) हिंदी शिक्षण पारंगत	बी. टी./बी. एड एम. टी. सी./

	(दोन वर्षांचा अभ्यासक्रम)	टी.डी./टी.एस.सी. संख्याक्रम प्रक्रमानुसार
१६. हिंदी साहित्य समेलन, अलवडीबाबूद	१) प्रथमा २) मध्यमा (विश्वरद) ३) उत्तमा (हिंदी साहित्य) ४) परिचय ५) काविद ६) रत्न	१) एस.एस.सी. २) बी.ए. ३) बी.ए. ऑनर्स ४) एस.एस.सी. ५) इंटर (बारावी) ६) बी.ए.
१७. राष्ट्रभाषा प्रचार समिती, वर्धा	१) प्रवेशिका २) विश्वारद ३) प्रवीण	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
१८. पश्चिम भारत हिंदी प्रचार सभा, मद्रास	१) प्रवेशिका २) विश्वारद ३) साहित्यालंकार	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
१९. हिंदी विद्यापीठ, देवधर	१) प्रवेशिका २) साहित्य भूषण ३) साहित्यालंकार	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
२०. महाराष्ट्र राष्ट्रभाषा सभा, पुणे	१) प्रबोध २) प्रवीण ३) धंडीत	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
२१. हिंदी प्रचार सभा, हैदराबाद	१) विश्वारद २) भूषण ३) विज्ञान	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
२२. बंबई हिंदी विद्यापीठ, मुंबई	१) उत्तमा २) माधा रत्न	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
२३. गुजरात विद्यापीठ, अहमदाबाद	१) तीसरी २) विनीत ३) सक्क	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
२४. आसाम राष्ट्रभाषा प्रयोग समिती, गौहती	१) प्रबोध २) विश्वारद	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी)
२५. हिंदूस्थानी प्रचार सभा, मुंबई	१) तीसरी २) काविल ३) विज्ञान	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी) ३) बी.ए.
२६. मैसूरु हिंदी प्रचार सभा परिषद, बैगलौर	१) प्रवशा २) उत्तमा	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी)
२७. केरल हिंदी प्रचार सभा, त्रिवेन्द्रम	१) प्रवेशा २) भूषण	१) एस.एस.सी. २) इंटर (बारावी)

२५.	मणिपुर हिन्दी परिषद, इम्फ्रल	१) प्रबोध २) विशारद	१) एस.एस.सी. २) इंटर(बाराबी)
२६.	कर्नाटक महिला हिन्दी सेवा समिति, बैगलोर	१) हिन्दी उनमा २) हिन्दी भाषा भूषण	१) पस.एस.सी. २) इंटर(बाराबी)
२७.	मैसूर रियासत हिन्दी प्रचार समिति, बैगलोर	१) राजभाषा २) राजभाषा प्रकाश	१) एस.एस.सी. २) इंटर
२८.	दासल ऊलुम देवबन्द, उत्तर प्रदेश	फलोल-डॉओबन्द	बी.ओ. (अरेबीक)
२९.	दक्षिण भारत हिन्दी प्रचार सभा, मद्रास	पारंगत	एम.ए.
३०.	माड असातूल रसस्लाह सरबर्ह मीर, अक्षमगड (उ.प्र.)	फलोल (अरेबीक)	बी.ए (अरेबीक)
३१.	वंगीय संस्कृत शिक्षा परिषद, कलकत्ता	तीर्थ	एम.ए (संस्कृत)
३२.	नागपूर विद्यापीठ, नागपूर	१) बी.एम.एड २) एस.एम.एड	१ व २ बी.ए (फक्त ११ वी व १२ वी वर्गात गणीत शिक्षणवास पात्र)
३३.	जगमितस सालेह्त, मालेगांव	३) बी.एस.डब्ल्यू.	३) बी.एड शास्त्रोत्त्वाना गान्धीजित शास्त्रेत शिक्षक पद्धति पात्र
३४.	पुणे विद्यापीठ, पुणे	४) बी.पी.ई	४) बी.ए/बी.कॉम. बी.एस.सी
३५.	मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	अलिमा	बी.ए (अरेबीक)
३६.	शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर	उच्च शिक्षण पद्धतिका (डिप्लोमा इन हायर एज्युकेशन)	फक्त ११ वी व १२ बी.वर्गात गणीत शिक्षणवास पात्र
३७.	टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे	उच्च शिक्षण पद्धतिका (डिप्लोमा इन हायर एज्युकेशन)	फक्त ११ वी व १२ बी.वर्गात गणीत शिक्षणवास पात्र
३८.	गुजरात ज्यायाम प्रसारक मंडळ, राजधानी, गुजरात राज्य	उच्च शिक्षण पद्धतिका (डिप्लोमा इन हायर एज्युकेशन)	फक्त ११ वी व १२ बी.वर्गात गणीत शिक्षणवास पात्र
३९.	यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक	ग्रन्थपाल विशारद बी.पी.एड	बी.लिंब. बी.पी.एड (बी.एड) ग्रामपाल पास्त्रिक विकास उच्च यात्रिक

४९. अमरावती विद्यापीठ, अमरावती	बी. पी. ई.	शहरीत नियमित देवेस जससेल्या अप्रियित शिक्षकानी प्राप्त केसोहे शिक्षक पदवीशर
५०. संपूर्णनिंद संस्कृत विश्वविद्यालय, बाराणसी	१) शास्त्री २) आचार्य ३) शिक्षा (शास्त्री)	बी. ए. डी. कॉम. बी. एस. सी. १) श्री. ए. २) एम. ए. ३) बी. एल. किल
५१. एम. एस. विद्यापीठ, बरोडा	१) शास्त्री २) आचार्य	बी. टी. १) श्री. ए. २) एम. ए.
५२. उत्तमानिय विद्यापीठ, हैदराबाद	१) डिप्लोमा इन ओरिएन्टल लर्निंग संस्कृत भाग २ व ३ सह २) बैचलर ऑफ लर्निंग संस्कृत भाग २ व ३ सह	१) श्री. ए. २) एम. ए.
५३. उत्कल संस्कृत समिती	१) आचार्य (पी.टी) २) आचार्य (पूर्णा)	१) श्री. ए. २) एम. ए.
५४. इन्स्टीट्यूट ऑफ इल्लीश ऑण्ड फॉरेन लॉग्योलेस, हैदराबाद	एम. लिट	एम. किल
५५. डॉ. बी. आर. आबेडकर मुक्त विद्यापीठ, हैदराबाद	बैचलर ऑफ लायझरी	बैचलर ऑफ लायझरी सायन्स
५६. डॉ. बाबासाहेब आबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद	बी. पी. एड (बैचलर ऑफ फिलीक्स एज्युकेशन)	बी. एड (फिलिक्स एज्युकेशन)
५७. मुंबई विद्यापीठ, मुंबई	बी. एड (फिलीक्स एज्युकेशन)	

विद्यापीठे, पानीव विद्यापीठे, ऐच्छिक मान्व शैक्षणिक संस्था
यांनी प्रदान केलेल्या पदव्या / पदविका समक्षता..

महाराष्ट्र शासन

उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग

पूरक पत्र नं. समक १०९९ / १३४ / मंशि-१

मंत्रालय विस्तार भवन, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक ५ एप्रिल, २००३.

पहा :- १) शासन निर्णय, शिक्षण, क्रीडा व समाज कल्याण विभाग क्र. एल.एल.इ . ११७१/१८३१३-४, दिनांक १ नोव्हेंबर, १९७१.
२) शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र. समक १०९९ / १३४ / मंशि-४, दिनांक १४ जून, १९९९.

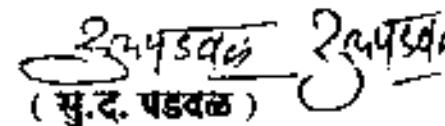
पूरकपत्र

वर अनुक्रमांक २ येथे उल्लेखिलेल्या शासन निर्णय दिनांक १४ जून, १९९९ अन्वये भारतातील ऐच्छिक हिन्दी संस्था, ऐच्छिक संस्कृत संस्था यांनी प्रदान केलेल्या परीक्षा / पदव्या / पदविका ना समक्षता दिल्यासंबंधात १९५०पासून जे शासन निर्णय वेळोवेळी निर्गमित करण्यात आले होते त्याचे एकत्रीकरण करून विविध समक्षतांच्या संदर्भात एकच निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. सदर एकत्रीकरणाच्या वेळी शासन निर्णय, शिक्षण, क्रीडा व समाज कल्याण विभाग क्र. एल.एल.इ . ११७१/१८३१९-४, दिनांक १ नोव्हेंबर, १९७१च्या परिच्छेद १ मध्ये अनुक्रमांक ६ येथे बम्बई हिन्दी विद्यापीठ, बम्बई या संस्थेची साहित्य-सुधाकर ही परीक्षा बी.ए. शी समक्ष समजण्यास जी मंजूरी दिलेली आहे तीचा अंतर्भाव झालेला नसल्याचे दिसून येते.

२. उपरोक्त परिस्थितीत शासन निर्णय, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग क्र. समक १०९९ / १३४ / मंशि-४, दिनांक १४ जून, १९९९ सोबतच्या परिशिष्ट-अ मध्ये अनुक्रमांक ४६ नंतर खालीलप्रमाणे अनुक्रमांक ४७ चा अंतर्भाव करण्यात यावा.

क्र.	संस्थेचे नाव	मान्वता दिलेल्या परीक्षा	समक्ष परीक्षेसाठी विहित केसेता दर्जा
४७.	बम्बई हिन्दी विद्यापीठ, बम्बई	साहित्य-सुधाकर	बी.ए.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

२५पॅडव्हॅब्ल २५पॅडव्हॅब्ल
(सु.द. पडव्हॅब्ल)

प्रकाशन अधिकारी, नवराज्य शिक्षण

प्रति,

शिक्षण संचालक, उच्च शिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.